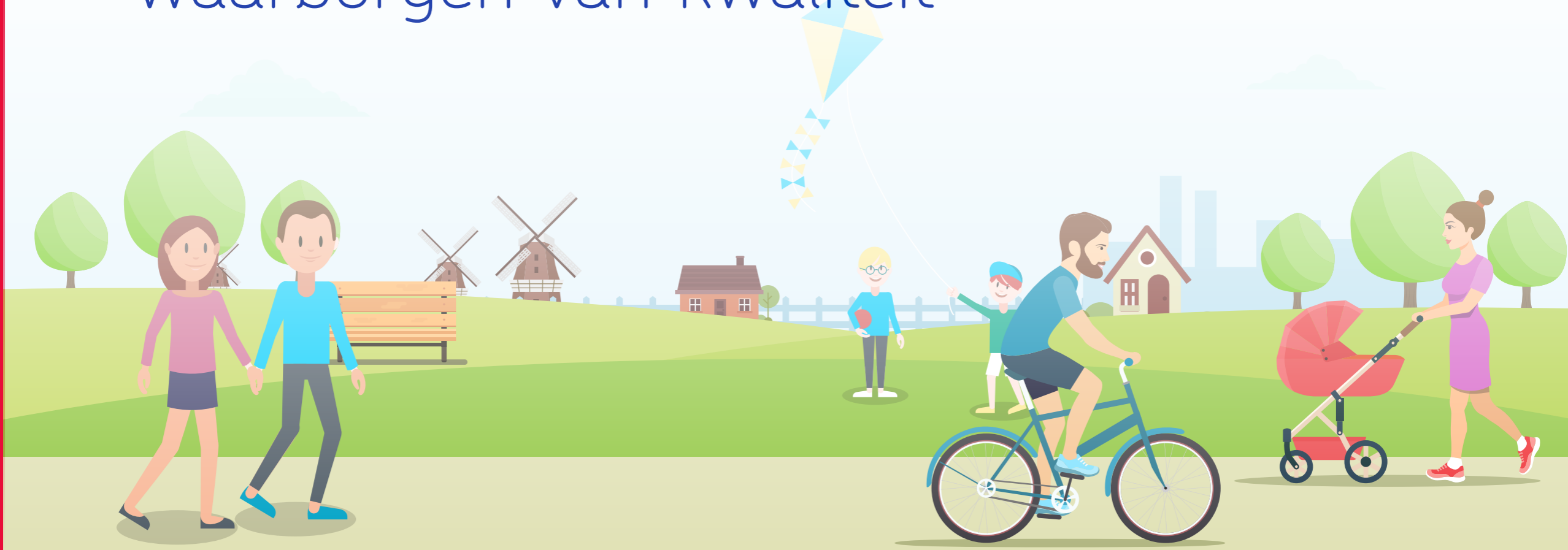

gemeente
Zuidplas

Ruimte voor ontwikkeling,
waarborgen van kwaliteit

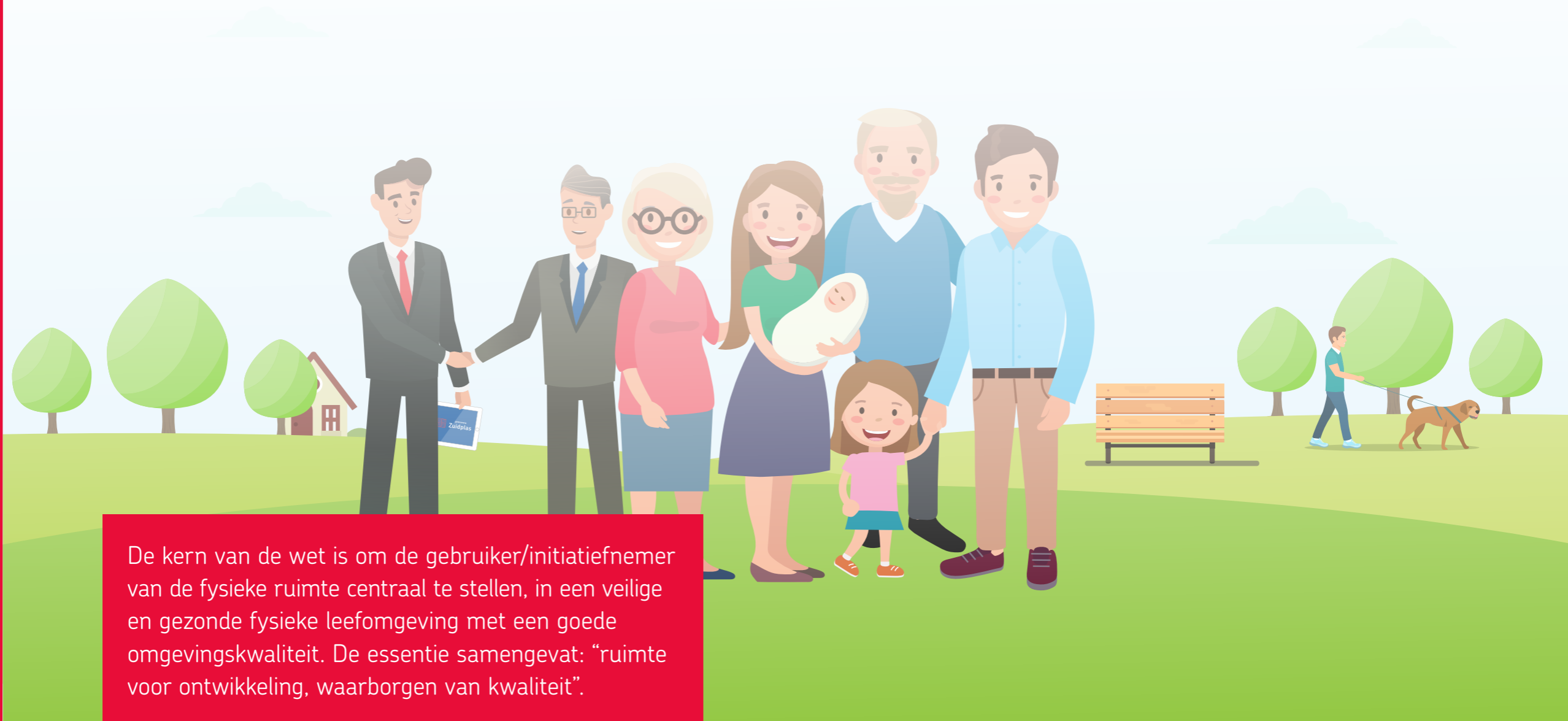
Implementatieplan Omgevingswet

Inhoudsopgave

Gebruikersinformatie: Dit document kan het beste gelezen worden met Acrobat Reader. Download voor desktop de laatste (gratis) versie op: <https://get.adobe.com/nl/reader>. Voor tabletgebruikers: download (gratis) Acrobat Reader in de appstore. De informatie in dit document is aan verandering onderhevig. De meest actuele versie vindt u steeds op www.zuidplas.nl

1. Inleiding: De nieuwe Omgevingswet

De kern van de wet is om de gebruiker/initiatiefnemer van de fysieke ruimte centraal te stellen, in een veilige en gezonde fysieke leefomgeving met een goede omgevingskwaliteit. De essentie samengevat: “ruimte voor ontwikkeling, waarborgen van kwaliteit”.

1. Inleiding

De nieuwe Omgevingswet, die in het voorjaar van 2021 in werking treedt, brengt een grote stelselwijziging en cultuurverandering in het omgevingsrecht met zich mee. Het Rijk komt met de nieuwe wet, om het opstarten van ruimtelijke projecten, zoals nieuwbouwplannen of de bouw van windmolens, te vereenvoudigen. Met dat doel worden 26 afzonderlijke wetten vervangen door 1 wet en worden 120 algemene maatregelen van bestuur (AMvB's) teruggebracht tot vier. Dat kan alleen, als de lokale overheid ook haar eigen werkwijze grondig onder de loep neemt.

Alle gemeenten, provincies, waterschappen en het rijk worden geraakt door de wetsverandering. De reikwijdte van de wet strekt zich uit van strategische visie, gebiedsontwikkeling en beheer tot vergunningverlening, handhaving en toezicht en de bijbehorende (digitale) informatievoorziening en dienstverlening.

Uiterlijk per 1 januari 2029 moeten gemeenten beschikken over een omgevingsplan en in 2024 jaar een omgevingsvisie. Provincies en het Rijk zullen op 1 januari 2021 een omgevingsvisie hebben.

26 wetten worden teruggebracht tot 1

1.1 Doelstelling Omgevingswet

De kern van de wet is om de gebruiker/initiatiefnemer van de fysieke ruimte centraal te stellen, in een veilige en gezonde fysieke leefomgeving met een goede omgevingskwaliteit. De essentie samengevat: “ruimte voor ontwikkeling, waarborgen van kwaliteit”. Daarvoor is het nodig om alles wat kan en mag in de fysieke leefomgeving, op nationaal, provinciaal en op lokaal niveau eenvoudiger, toegankelijker en meer integraal organiseren.

De belangrijkste maatschappelijke doelen van de Omgevingswet zijn:

- Het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving;
- Een goede omgevingskwaliteit;
- Een doelmatig beheer, gebruik en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving om zo maatschappelijke functies te waarborgen.

Daarnaast heeft de wet – als afgeleide van de doelstellingen- vier procesmatige verbeterdoelen:

- Meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk;
- Sneller inzicht in wat wel en niet kan;
- Snellere besluitvorming, kortere doorlooptijden;
- Integrale benadering leefomgeving.

Om onze leefomgeving te beschermen tegen (een bepaalde mate van) ongewenste veranderingen, maar tegelijkertijd kansen op kwaliteitsverbetering van de leefomgeving te benutten, wordt gebruikt gemaakt van verschillende wettelijke instrumenten. De Omgevingswet introduceert zes nieuwe kerninstrumenten die in plaats komen van huidige instrumenten zoals de structuurvisie en het bestemmingsplan. Daarvan zijn er vier van toepassing voor gemeenten:

- Omgevingsvisie (1) is een langetermijnvisie van een bestuursorgaan over de gewenste ontwikkelingen in een gebied;
- Programma (2) en Omgevingsplan (3) hebben als doel de omgevingsvisie concreet te maken. Ze bevatten concrete en uitvoeringsgerichte maatregelen over hoe de doelstellingen uit de Omgevingsvisie behaald worden.
- Omgevingsvergunning (4).

Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen van kwaliteit

1.2 Invoeringsprogramma

De impact van de Omgevingswet raakt niet alleen de ambtelijke organisatie, maar ook het bestuur, de raad en uiteraard de bewoners en ondernemers van de gemeente Zuidplas. Voor de ambtelijke organisatie veranderen de werkprocessen, en de gemeentelijke organisatie moet daarop aangepast worden. Van medewerkers worden andere kwaliteiten gevraagd. Bevoegdheden en rollen van en tussen raad en college zullen ook veranderen. Om deze veranderingen in gang te zetten en de impact hiervan inzichtelijk te maken wordt een programma ingericht.

Dit document, het Programmaplan Invoering Omgevingswet, vormt daar de basis voor. Het programma beslaat de gehele periode van 2019 t/m 2025. In eerste instantie ligt in het programma de nadruk op de periode voordat de wet in werking treedt. Het geeft echter ook een doorkijk op de periode erna. Daarnaast borduurt het voort op het Koersdocument dat door de gemeenteraad op 23 januari 2018 behandeld is.

2. Programma: ambitie, doel, strategie en resultaat

De implementatie van de Omgevingswet bestaat uit vier invoeringsstrategieën, te weten de consoliderende-, de onderscheidende-, de calculerende en de vernieuwende strategie.

2.1 Ambitie gemeente Zuidplas

Hoe belangrijk vinden we de Omgevingswet en hoe hard gaan we daarmee aan de slag? We kunnen kiezen uit vier ambities, oftewel invoeringsstrategieën. Deze invoeringsstrategieën zijn ontwikkeld door het VNG.

Elke invoeringsstrategie vraagt iets anders van de gemeente. De strategieën geven richting aan onze keuzes en type activiteiten.

In de **consoliderende strategie** gebruikt de gemeente de Omgevingswet in de eerste plaats enkel om de wettelijk noodzakelijke wijzigingen door te voeren. Oftewel, aanpassen wat verplicht is (zoals regelgeving, digitalisering, anders werken) en zo snel mogelijk toewerken naar een stabiele situatie.

De **onderscheidende strategie** houdt in dat de gemeente de Omgevingswet gebruikt om lokaal op maatschappelijke opgaven het verschil te maken. Stapsgewijs en voor een specifiek gebied experimenteren met een nieuwe werkwijze (naast de staande organisatie).

In de **calculerende strategie** gebruikt de gemeente de Omgevingswet waar dit aantoonbaar voordeel oplevert en waar verandering wordt nagestreefd. Modelmatig werken en zoeken naar de balans tussen kosten en baten.

De **vernieuwende strategie**, tot slot, betekent dat de gemeente het nut en de noodzaak van de Omgevingswet onderschrijft en onderkent dat deze om een forse verandering vraagt. In deze strategie worden de mogelijkheden van de Omgevingswet maximaal benut.

Ambitie geeft richting aan onze keuzes en type activiteiten

In het collegeprogramma 'Samen verder bouwen aan Zuidplas' 2018-2022 van de gemeente Zuidplas, beschrijven we aan de hand van de drie leidende hoofdthema's indirect onze ambities voor de Omgevingswet:

1. Toekomstbestendigheid

- Zuidplas blijft als ontwikkelgemeente de komende jaren bouwen naar behoefte. De integrale, duurzame en dorpse gebiedsontwikkeling van onze gehele gemeente is hierbij het uitgangspunt.
- We investeren in het behoud van het dorpse karakter en waar nodig in het versterken van de dorpen van Zuidplas. Het is hierbij belangrijk om het eigen karakter en de identiteit van de huidige dorpen in beeld te brengen op de gebieden van leefbaarheid, wonen, voorzieningen, detailhandel, bedrijvigheid en ontsluiting.

2. Inclusieve Samenleving

- De gemeente Zuidplas staat voor een inclusieve samenleving. Iedereen moet kunnen meedoen en daar hoort participeren naar vermogen ook bij. Participatie is een vanzelfsprekend en vast onderdeel van het beleid.

- Bevorderen van de gezondheid is een van de uitgangspunten van het beleid. Het inrichten van de buitenruimte en de aanleg van goede wandel- en fietsroutes zijn niet alleen goed voor de gezondheid, maar ook voor de sociale interactie.

3. Verbindend Bestuur

- Onze dienstverlening is optimaal, we staan in dialoog met onze inwoners en ondernemers en stellen ons dienstbaar en klantgericht op. We denken in "ja, tenzij" in plaats van 'nee, mits, en nemen drempels weg.
- Wij ondersteunen en stimuleren burgers en ondernemers om innovatieve ideeën en initiatieven aan te dragen. Onze rol als gemeente verschuift van een regisserende overheid naar een meer faciliterende overheid. Uitgangspunt hierbij is dat de ambtelijke organisatie van buiten naar binnen werkt.
- Een verbindend bestuur betekent een open houding naar de gemeenteraad, met ruimte voor dialoog.
- In de regio werken we actief samen met buurgemeenten en in geformaliseerde samenwerkingsverbanden.

Op 31 januari 2017 is tijdens de raadsvergadering aan de hand van een discussienota een eerste aanzet gemaakt tot het bepalen van het ambitieniveau van de gemeente. Echter deze discussie ging over de inhoudelijke beleidskeuzes die we nog gezamenlijk moeten maken met elkaar op het gebied van onder andere de bestuurlijke afwegingsruimte.

Het is daarom van belang om als startpunt een duidelijke ambitie te bepalen hoe we de Omgevingswet binnen Zuidplas gaan uitvoeren en met welk tempo we dit gaan doen. Aan de hand van onze ambities in het collegeprogramma en op basis van de eerder benoemde invoeringsstrategieën, maakt de gemeente Zuidplas een bewuste keuze voor de invoeringsstrategieën consoliderend/ onderscheidend, waarbij we doen wat we moeten doen, maar op onderdelen verschil maken. Het uitgangspunt hierbij is dat we de (implementatie van) de Omgevingswet ten dienste stellen van de ambities die wij lokaal hebben.

De Omgevingswet is dan ook geen trendbreuk, dat onze kijk op de fysieke leefomgeving en processen tot verandering daarvan stap-voor-stap al aan het toegroeien zijn naar wat de Omgevingswet van ons verlangt.

*Ambitie bepalen geeft richting voor het verdere
implementatieproces van de Omgevingswet*

2.2 Doel programma

De komende jaren treffen we de voorbereidingen die nodig en wenselijk zijn om aan het begin van 2021 “Omgevingswetproof” te zijn en de kansen die de Omgevingswet ons biedt optimaal te benutten.

Doel van het programma:

Tijdige en integrale implementatie van de Omgevingswet zowel extern als intern gericht. Extern in termen van optimaal faciliteren van ruimtelijke initiatieven en uitstekende dienstverlening richting de initiatiefnemers (burger en ondernemer). Intern in termen van beleid, regelgeving, medewerkers, houding en gedrag, en informatisering binnen de gehele ambtelijke organisatie.

Zoals gezegd beslaat het programmaplan de gehele periode die we nodig hebben om de wet in te voeren. Gezien de complexiteit van de Omgevingswet gaan we ervan uit dat we al werkende en lerende nog tijdens het invoeringsproces zaken moeten bijstellen en aanpassen. Vanwege deze onzekerheden is gekozen voor een programmatische aanpak en hebben we de periode tot inwerkingtreding van de wet op 1 januari 2021 concreter beschreven. Voor de periode na de inwerkingtreding geeft het programma alleen de richting, maar deze opgave zal in de loop van de tijd steeds helderder worden.

2.3 Uitgangspositie

We hanteren de volgende uitgangspunten voor hoe wij als gemeente willen omgaan met de implementatie van en het werken met de Omgevingswet:

- **Van buiten naar binnen werken**, waarbij we de focus leggen op de initiatiefnemer en om deze optimaal te faciliteren en uitstekende dienstverlening te bieden.
- **We hanteren een tweetraps-fasering**, waarbij we de komende twee jaar focussen op januari 2021, de officiële ingangsdatum van de Omgevingswet. Vanaf 2021 werken we naar 2025 toe.
- **We beginnen niet bij nul**. Voor een aantal onderdelen van het programma kunnen we aansluiten bij projecten, bewegingen of werkwijzen die al lopen. Op die manier benutten we de ervaring en kennis die al binnen de organisatie is opgedaan.
- Wat eerst moet doen we eerst, maar de **“winkel” blijft gewoon open**. De gemeentelijke dienstverlening loopt gewoon door terwijl we bezig zijn met de implementatie van de Omgevingswet. Zo dienen er nog steeds bestemmingsplannen opgesteld te worden. Ook dienen zich elke dag weer nieuwe initiatieven aan, en loopt het proces van vergunningverlening gewoon door.
- Hierbij verliezen we het belangrijkste doel van de Omgevingswet niet uit het oog, namelijk de **optimalisatie van de dienstverlening voor burger en ondernemer**;
- **Het eindresultaat is nog niet scherp**. Het Rijk is bepaalde zaken aan het uitwerken, met name op het gebied van digitalisering. De randvoorwaarden voor de lokale invulling zijn daarom nog niet scherp te definiëren.
- We hanteren een **gedifferentieerde sturingsfilosofie**. Hier zijn wij verschillende rollen voor de gemeente en stellen wij andere doelen en randvoorwaarden per opgave. Zo kunnen we in een deelgebied onderscheidend gaan werken door ruimte te gunnen aan experimentele projecten, maar tegelijk voor bestaande dorpskernen een consoliderende aanpak kiezen. Maatwerk dus.
- **Participatie wordt per opgave** vorm gegeven;
- De keuzes die we gezamenlijk moeten maken leggen we voor aan de **Raadswerkgroep Omgevingswet**.

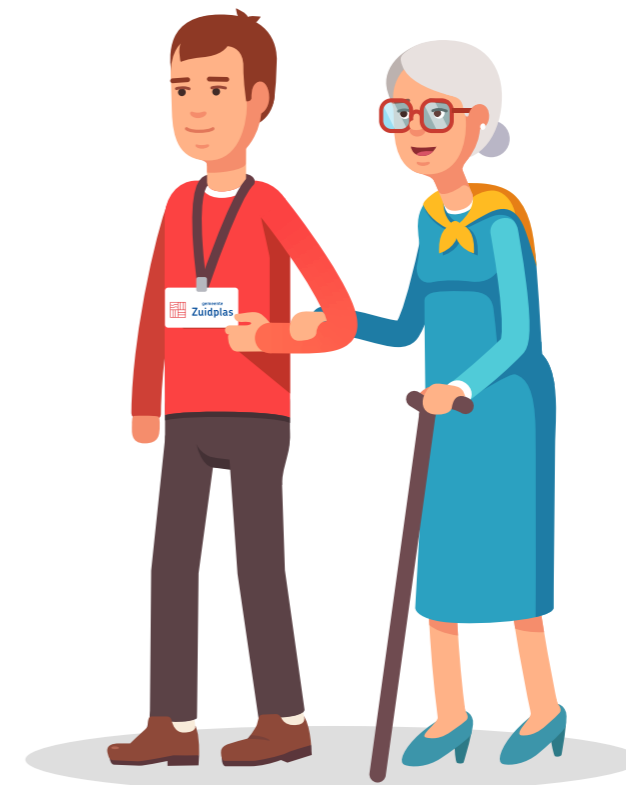
We werken van buiten naar binnen

2.4 Strategie

De hiervoor beschreven uitgangspositie vraagt van ons als organisatie dat we flexibel zijn, zodat we tijdig kunnen inspelen op veranderingen. Denk bijvoorbeeld aan een verandering in de planning vanuit het Rijk. Of aan een verandering in de beschikbare capaciteit in de programmaorganisatie. Of aan de bekendwording van bepaalde instructies vanuit het Rijk en/of de Provincie. Om zo flexibel mogelijk te zijn in het programma gaan we uit van een groeistrategie, waarbij in verschillende, opeenvolgende fases met de verschillende partijen aan resultaten wordt gewerkt.

We zien dat als volgt voor ons: We zoeken stap voor stap samen verdieping en bouwen zo aan een gezamenlijk beeld. We bouwen ijkmomenten in waarop tussenproducten worden opgeleverd en een strategie voor de volgende fase wordt bedacht of bijgesteld. Terwijl we de ontwikkelingen vormgeven, blijft onze 'winkel' open. Enerzijds borgen we opgedane kennis en inzichten in de organisatie en anderzijds moeten ervaringen vanuit de 'winkel' in het ontwikkeltraject landen. Juist omdat er nog veel onzekerheden zijn, is het noodzakelijk om snel te kunnen blijven schakelen. We zoeken een communicatiestrategie die past bij dit groeimodel. Ook zoeken we aansluiting bij zaken die al gaande zijn of die juist tijdelijk stil

zijn gezet in afwachting van de invoering van Omgevingswet. In de gemeentelijke organisatie wordt bijvoorbeeld al gewerkt aan betere dienstverlening volgens de uitgangspunten van de Omgevingswet, waarbij de klant centraal staat. Werkprocessen binnen het ruimtelijk domein worden gestroomlijnd. Daarnaast zijn we bezig met het implementeren van opgabegericht en projectmatig werken.

We bouwen aan een gezamenlijk beeld, stap voor stap

2.5 Fasering uitrol van de Omgevingswet

Zoals aangegeven hanteren we een tweetraps-fasering in het gehele implementatieproces van de Omgevingswet, dit om het ook behapbaar te maken, vanwege de lange doorlooptijd tot 2029. Wettelijk gezien moet het Omgevingsplan in 2029 gereed zijn, en de Omgevingsvisie uiterlijk in 2024. Zuidplas kiest ervoor om de Omgevingsvisie al voor 2021 vast te stellen en het gehele Omgevingsplan in 2025 af te hebben. Daarbij verliezen we niet uit het oog wat eerst gedaan moet worden, namelijk de digitaliseringsopgave en ons dienstverleningsniveau op peil houden.

- **Wat moet er klaar zijn in 2021?**

- In 2021 werkt iedereen met en “naar de letter” van de Omgevingswet.
- De gemeente Zuidplas is bekend met de functionaliteiten van het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) en er kan digitaal worden gewerkt, waarbij het huidige dienstverleningsniveau op peil blijft.
- Vergunningen worden via het digitaal loket via het ODMH binnen 8 weken afgegeven;
- Voor burgers en bedrijven is helder wat er wel en niet mag binnen de fysieke leefomgeving, en welke regels en processen voor hen veranderen (via publiciteitscampagne);
- Ook hebben burgers en bedrijven toegang tot informatie over de kwaliteit van de leefomgeving.

- **Wat moet er klaar zijn in 2029?**

- In 2029 werkt iedereen niet alleen naar de letter, maar vooral ook ‘naar de bedoeling’ van de wet;
- Volgens de wetgeving moet in 2024 de Omgevingsvisie door de raad vastgesteld worden
- Volgens de wetgeving moet in 2029 door de raad het Omgevingsplan vastgesteld worden.

2.6 Resultaten

Om bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet inwoners en initiatiefnemers optimaal te faciliteren, moeten we de volgende zaken in 2021 op orde hebben:

- a. De gemeentelijke informatiesystemen moeten voldoen aan de vereisten voor aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het DSO is het landelijke digitale loket en daarop zijn onze lokale werkprocessen en ICT-systemen aangesloten. Dit doen we in nauwe samenwerking met de Omgevingsdienst Midden Holland (ODMH).
- b. Onze bestemmingsplannen en beheersverordeningen voldoen aan de gestelde digitale standaarden en kunnen het 'Omgevingsplan van rechtswege' vormen.
- c. We hebben een Omgevingsvisie, met een doorkijk naar het unieke karakter en identiteit van de dorpen, maar wel in samenhang die het gehele grondgebied van Zuidplas betreft. Deze voldoet aan de wet en dient als strategisch document op hoofdlijnen. De Omgevingsvisie vormt tevens de basis voor nog nader uit te werken programma's en het omgevingsplan.
- d. We hebben een plan gereed om een Omgevingsplan voor onze gemeente te maken. We hebben onze gemeentelijke verordeningen op het gebied van de fysieke leefomgeving al geïnventariseerd, en zijn bezig keuzes te maken welke decentrale regels we wel of niet lokaal op zullen nemen in ons Omgevingsplan.
- e. Intern is gewerkt aan de gewenste houding- en gedragsverandering, namelijk integraal afwegen en meedenken vanuit een "ja mits" grondhouding. Ervaring wordt verder lerenderwijs opgedaan.
- f. De bestuurlijke samenwerking tussen raad en college verloopt soepel en de keuzes die we moeten maken op het gebied van bestuurlijke afwegingsruimte, mate van participatie en de veranderende rollen en bevoegdheden zijn gezamenlijk gemaakt. Door middel van de inzet van de Raadswerkgroep Omgevingswet blijft de raad gedurende het hele traject betrokken.
- g. De inwoners en initiatiefnemers zijn tijdig geïnformeerd over de wijze waarop onze gemeente de wet uitvoert en zijn actief betrokken bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie via een participatietraject op maatwerk.

> Opgavegericht werken

De dynamische context waarbinnen de nieuwe Omgevingswetgeving tot stand komt vereist een flexibel programma, dat zich aan wisselende behoeftes en zich nog in ontwikkeling zijnde regelgeving kan aanpassen. Een dichtgetimmerd programmaproces zal ook niet het effect geven dat we uiteindelijk beogen. Vandaar de bewuste keuze voor een "al doende leert men" aanpak.

In 2020 hebben we een Omgevingsvisie voor de gemeente Zuidplas

Deze complexe opgave leent zich – aansluitend op het organisatie-ontwikkelingstraject - uitstekend als traject voor ‘opgavegericht werken’, waarbij de sturing van de opgave zelf het sectorale beleidsmatig werken overstijgt. De invoering van de Omgevingswet heeft dan ook impact op de gehele organisatie. Het onderliggend programmaplan is een verzameling van met elkaar samenhangende deelopgaven, variërend van eenmalige tot routinematige projecten, inclusief de budgettaire vertaling hiervan. De afzonderlijke deelopgaven, zoals omgevingsvisie en omgevingsplan, zullen via een projectmatige benadering uitgevoerd worden, aan de hand van specifieke projectopdrachten.

> Programmaplan

In de gemeente Zuidplas zijn al verschillende ontwikkelingen en activiteiten gaande in de lijn van de Omgevingswet, maar er moet ook nog veel gebeuren. In dit programmaplan 2019-2025 wordt beschreven wat de hoofdlijnen zijn, met welke onderwerpen we al bezig zijn en wat ons nog te doen staat voor de komende jaren.

Het programmaplan is gebaseerd op de volgende 5 thema's. Weliswaar komen de thema's 'houding en gedrag' en 'participatie' in alle andere thema's voor, maar we vinden beide zaken belangrijk genoeg om ze specifiek uit te lichten.

1. Omgevingsvisie, programma's en Omgevingsplan
2. Houding en gedrag
3. Participatie en samenwerking
4. Digitalisering en Dienstverlening
5. Bestuurlijke keten

Voor elk thema is op de volgende pagina's geschematiseerd weergegeven welke doelen in de komende jaren opmaat naar de invoeringsdatum van januari 2021 en met een doorkijk naar 2025, gerealiseerd moeten worden, wat het beoogde resultaat is en welke acties hiervoor nodig zijn. Daar waar samenhang tussen verschillende thema's aan de orde is, is dat in de tekst weergegeven. Verder is aangegeven welke doelgroepen we per thema onderscheiden. Het mag duidelijk zijn dat dit implementatieplan van iedereen is, die direct betrokken is: gemeenteraad, college B&W, afdelingen, clusters, medewerkers en niet te vergeten onze ketenpartners, en uiteraard de samenleving.

Het programmatische deel gaat vergezeld van de volgende organisatorische aspecten:

- Programmabegroting
- Programmaorganisatie
- Samenwerking in de regio
- Communicatie
- Schematische weergave planning

3. Omgevingsvisie, Programma's en Omgevingsplan

Dit technische spoor is opgedeeld in drie op te leveren producten, te weten Omgevingsvisie, Omgevingsplan en (optioneel) programma's.

3.1 Omgevingsvisie en programma's

Doel

Doel van dit project is een integrale en strategische Omgevingsvisie voor de gemeente Zuidplas waarin het gemeentelijk beleid (bestaand en nieuw) voor de fysieke leefomgeving is opgenomen. In deze integrale visie op hoofdlijnen wordt tevens de unieke karakter en identiteit van onze dorpen uitgelicht, maar wel in samenhang binnen ons overkoepelend grondgebied van Zuidplas, maar wel in samenhang binnen ons overkoepelend grondgebied van Zuidplas.

Toelichting

De Omgevingsvisie is een integrale visie met strategische hoofdkeuzes van beleid voor de fysieke leefomgeving. Integraal betekent dat de visie betrekking heeft op alle terreinen van de fysieke leefomgeving: ruimte, duurzaamheid, water, gezondheid, milieu, bodem, landschap, verkeer en vervoer, infrastructuur en cultureel erfgoed. Het gaat hier om een samenhangende visie op strategisch niveau, niet om een optelsom van beleidsvisies voor de diverse domeinen.

Voor gemeenten is het opstellen van een Omgevingsvisie verplicht. Het opstellen van een Omgevingsvisie is voor de gemeente

Zuidplas een kans om ons grondgebied integraal te benaderen, maar met oog voor de ontwikkelingen aan de afzonderlijke dorpskernen, het middengebied en het buitengebied. Waar de huidige Structuurvisie zich sterk oriënteert op de Ruimtelijke Ordening, kan de Omgevingsvisie het strategisch kader gaan vormen voor alle aspecten van de fysieke leefomgeving, en dus ook belangen en doelstellingen uit het sociale domein meewegen in de afwegingen die moeten worden gemaakt. Zo zullen onderwerpen zoals leefbaarheid, gezondheid, duurzaamheid, identiteit, wonen, detailhandel, voorzieningen, dorpshuizen, ontsluiting en cultureel erfgoed opgenomen worden in de Omgevingsvisie.

Bij de invulling van onze Omgevingsvisie zullen bestaande documenten mede input geven. Door de bestaande beleidsdocumenten te koppelen aan elkaar ontstaat er een integraal beeld waar de kansen en afwegingen liggen voor onze fysieke leefomgeving.

Ook houden we rekening met de regionale afstemming die momenteel plaatsvindt ten aanzien van verschillende thema's die we eventueel terug laten komen in onze lokale Omgevingsvisie.

Concept indeling Omgevingsvisie:

	Omgevingsvisie / Grondgebied Zuidplas				
	Nieuwerkerk a/d IJssel	Zevenhuizen	Moordrecht	Moerkapelle	Middengebied
Erfgoedvisie Marktvisie (Profilering Zuidplas)	Leefbaarheid Karakter & Identiteit	Leefbaarheid Karakter & Identiteit	Leefbaarheid Karakter & Identiteit	Leefbaarheid Karakter & Identiteit	Leefbaarheid Karakter & Identiteit
Woonvisie	Wonen	Wonen	Wonen	Wonen	Wonen
Sportvisie Cultuurvisie	Voorzieningen	Voorzieningen	Voorzieningen	Voorzieningen	Voorzieningen
Dorpshuizenvisie	Dorpshuizen	Dorpshuizen	Dorpshuizen	Dorpshuizen	Dorpshuizen
Detailhandelnota	Detailhandel	Detailhandel	Detailhandel	Detailhandel	Detailhandel
Verkenning Oostland	Bedrijvigheid	Bedrijvigheid	Bedrijvigheid	Bedrijvigheid	Bedrijvigheid
Mobiliteitsvisie	Ontsluiting	Ontsluiting	Ontsluiting	Ontsluiting	Ontsluiting
Programma Duurzaamheid & Klimaatbestendigheid	Duurzaamheid	Duurzaamheid	Duurzaamheid	Duurzaamheid	Duurzaamheid
Recreatievisie	Recreatie	Recreatie	Recreatie	Recreatie	Recreatie

*Omgevingsvisie: integraal beeld met oog
voor unieke identiteit van de dorpen*

Planning en inspanningen

Dit project zal in drie fases opgeknipt worden. In de eerste fase wordt een plan van aanpak opgesteld voor Omgevingsvisie Zuidplas. Vervolgens kan in de tweede fase de procedure voor het daadwerkelijk opstellen en vaststellen van de Omgevingsvisie worden gestart. In de derde fase zullen de gemeentelijke programma's voortvloeien uit de inhoud van de dan vastgestelde Omgevingsvisie. Daarom gaan we pas met nieuwe programmaontwikkeling in de zin van de wet aan de slag, als we de te bereiken doelstellingen/ omgevingswaarden in de visie hebben geformuleerd.

Product

2019 Q2: Plan van Aanpak opstellen Omgevingsvisie
2019 Q3 – 2020 Q2: Opstellen Omgevingsvisie incl participatie
2020 Q3 en 4: Plan M.E.R en commissie Omgevingsvisie
2020 Q4: Vaststelling Omgevingsvisie door raad
2021 Q1: Opstellen Programma's

Stakeholders

- Inwoners
- Maatschappelijke organisaties
- ODMH
- Ketenpartners
- Dorpsnetwerken
- College
- Raad (raadswerkgroep Omgevingswet)
- Ambtelijke organisatie
- Buurgemeenten

Onderlinge samenhang met andere thema's / sporen

- Participatie
- Bestuurlijke keten

3.2 Omgevingsplan

Doel

We hebben bij de inwerkingtreding van de wet op 2021:

- De bouwstenen voor het Omgevingsplan gereed:
- Bestemmingsplannen en beheersverordeningen
- Inventarisatie gemeentelijke verordeningen m.b.t. fysieke leefomgeving
- 'Bruidsschat' (decentrale regels)
- Omgevingsvisie
- Beleidsregels

We gaan na de vaststelling van de Omgevingsvisie in 2020 stapsgewijs het Omgevingsplan opstellen, zodat we in 2025 1 Omgevingsplan voor geheel Zuidplas gereed hebben.

Toelichting

Waar de Omgevingsvisie op strategisch niveau richting geeft, is het Omgevingsplan een meer concrete uitwerking hiervan in één gebiedsdekkende, juridisch bindende regeling. Dit plan vervangt alle bestemmingsplannen, beheersverordeningen, gemeentelijke verordeningen en de 'Bruidsschat' die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving.

In het Omgevingsplan moet een evenwichtige toedeling van functies aan locaties plaatsvinden. Dit criterium is in de

plaats gekomen van een "goede ruimtelijke ordening". Daarbij kunnen regels en vergunningplichten worden opgenomen voor activiteiten die gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving. Indien de gemeente er bijvoorbeeld voor kiest om welstandsregels vast te stellen, dan gaat dit in de toekomst via het Omgevingsplan. De Welstandsnota wordt dan een beleidsregel, die aan het Omgevingsplan komt te hangen. Wijzigingsbevoegdheden/uitwerkingsplichten kent het Omgevingsplan niet.

De Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel geeft aan dat het overgangsrecht rondom het Omgevingsplan soepel zal zijn. De bedoeling is om bij de inwerkingtreding van de wet als overgangsrecht op te nemen dat alle geldende ruimtelijke plannen worden aangemerkt als onderdeel van één Omgevingsplan. Gemeenten kunnen vervolgens in een zelf gekozen tempo (met als uiterste datum 1 juli 2029) toewerken naar de situatie van één integraal en samenhangend Omgevingsplan met daarin alle bindende regels voor de fysieke leefomgeving.

De vaststelling van het Omgevingsplan is een bevoegdheid van de gemeenteraad. De actualiseringsplicht, die nu nog voor het bestemmingsplan geldt, verdwijnt. De gemeenteraad kan het omgevingsplan wijzigen op het moment dat hij dit

zelf nodig acht. De gemeenteraad kan er volgens artikel 2.8 Omgevingswet ook voor kiezen om de bevoegdheid tot het vaststellen van het omgevingsplan deels te delegeren aan het college. Het college kan dan bijvoorbeeld delen van het omgevingsplan uitwerken of wijzigen. Dit is vergelijkbaar met de uitwerkingsplicht of wijzigingsbevoegdheid zoals we die onder het huidige stelsel kennen.

Planning en inspanningen

In Zuidplas zal straks een omgevingsplan komen voor het gehele grondgebied van de gemeente, bestaande uit zes verschillende deelgebieden, te weten de vier dorpskernen, het middengebied en het buitengebied. In het nog op te stellen Plan van Aanpak zal hier een fasering voor komen waarbij elk

jaar een Deelgebied Omgevingsplan opgesteld zal worden, en tegelijkertijd mee geoefend zal worden als Pilot. Dit betekent dat we in 2025 een totaal Omgevingsplan Zuidplas hebben en dit kunnen aanbieden aan de raad ter vaststelling. Ruimschoots op tijd voor 2029.

Product

Omgevingsplan	Inventariseren lokale wet- en regelgeving en Bruidsschat	Q2 2019
	Opstellen fysieke leefomgevingverordening	
	Plan van Aanpak Omgevingsplan incl fasering voor 6 deelgebieden	Q4 2019
	Opstellen Omgevingsplan deelgebied 1	2020
	Vaststelling raad Omgevingsplan deelgebied 1	2020
	Opstellen Omgevingsplan deelgebied 2	2021
	Opstellen Omgevingsplan deelgebied 3	2022
	Opstellen Omgevingsplan deelgebied 4	2023
	Opstellen Omgevingsplan deelgebied 5	2024
	Opstellen Omgevingsplan deelgebied 6	2025
	Vaststellen Raad Omgevingsplan gemeente Zuidplas	2025

Zuidplas zal straks één Omgevingsplan hebben voor het gehele grondgebied

Stakeholders

- Inwoners en ondernemers
- Maatschappelijke organisaties
- Uitvoerende partners
- Woningbouwcorporaties
- College
- Raad (raadswerkgroep Omgevingswet)
- Ambtelijke organisatie

Onderlinge samenhang met andere thema's / sporen

- Participatie
- Omgevingsvisie en programma's
- Bestuurlijke keten

In 2025 hebben we een compleet Omgevingsplan

4. Houding en gedrag

Werken in de geest van de omgevingswet vraagt om goede inhoudelijke afstemming, maar ook om een nieuwe manier van werken: integraal, meer interactie met burgers en bedrijven en meer vertrouwen; van een 'nee tenzij'-houding naar een 'ja, mits'-houding.

Doel

De organisatie is in stelling gebracht om vanuit de volgende uitgangspunten te kunnen werken:

- We werken integraal en gebruikersgericht.
- We werken vanuit een 'ja mits'-houding.
- We maken een integrale afweging bij aanvang van ruimtelijke initiatieven.
- We doen dit alles vanuit een dienstverlenende houding.

Toelichting

De Omgevingswet is meer dan een juridische technische aanpassing. Er wordt wel gezegd dat het voor 20 procent om techniek gaat, en 80 procent om houding en gedrag. Dit vraagt mogelijk om veranderingen in cultuur en gedrag alsmede ontwikkeling van (nieuwe) competenties van betrokken medewerkers.

De omgevingswetbenadering vraagt om:

- Integraal denken en handelen
- Meer samenwerking binnen en tussen organisaties
- Meer meedenken met initiatiefnemers

Dit project heeft een interne en externe component: zowel inwoners, ondernemers en partners als gemeentelijke

organisatie en gemeenteraad hebben hierin een rol. Het gaat om bewustwording van de nieuwe verhoudingen tussen overheid en inwoner. We beginnen hierin niet bij nul en zullen in 2021 ook nog niet gereed zijn. In dit project zoeken we aansluiting op bestaande inspanningen binnen de organisatieontwikkeling, met specifiek aandacht voor de bouwstenen effectief samenwerken en vakmanschap en eigenaarschap.

Planning en inspanningen

2019: Lopend organisatieontwikkelingsproces gericht op integraal en projectmatig werken
2019/2020: trainingsprogramma houding en gedrag medewerkers

Stakeholders

- College
- Raad (raadswerkgroep Omgevingswet)
- Ambtelijke organisatie

Onderlinge samenhang met andere thema's / sporen

- Participatie
- Organisatieontwikkeling

We werken vanuit een 'ja mits'-houding

5. Participatie en samenwerking

We gaan participatie inbedden in het doorlopende implementatieproces, met nadruk op de ontwikkeling van de Omgevingsvisie.

Doel

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn inwoners en ondernemers van Zuidplas tijdig en volledig geïnformeerd over de Omgevingswet en de daarbij gepaarde veranderingen. Ze zijn op de hoogte van de functionaliteiten van het digitaal loket (bij ODMH) en weten hoe ze participatie in hun aanvraagprocedure moeten inkleden. Daarnaast is de samenwerking met onze ketenpartners en regiogemeenten goed verlopen, met name bij de totstandkoming van onze Omgevingsvisie en de inrichting van onze werkprocessen samen met ODMH.

Toelichting

Participatie is een belangrijke pijler onder de Omgevingswet. Vroegtijdig samenwerken vergroot de kwaliteit van oplossingen en zorgt ervoor dat verschillende perspectieven, kennis en creativiteit direct op tafel komen. Participatie is maatwerk. Daarom schrijft de wet niet voor HOE de participatie moet plaatsvinden. De gemeente Zuidplas is al goed op weg met participatie. We betrekken bewoners en ondernemers in onze ruimtelijke beleids-

en besluitvorming. Zij kennen hun directe leefomgeving immers het beste. De gemeente ondersteunt initiatieven van inwoners en ondernemers die het maatschappelijk belang ondersteunen. Daarnaast heeft de gemeente Zuidplas sinds maart 2016 een Digitaal Inwonerspanel met als doel om de inwoners meer structurele digitale mogelijkheden aan te bieden om mee te praten over ons beleid, waardoor beleidsmakers en beslissers meer gebruik van de kennis en kunde in de samenleving kunnen maken.

Planning en inspanningen

We gaan participatie inbedden in het doorlopende implementatieproces, met nadruk op de ontwikkeling van de Omgevingsvisie. We zoeken aansluiting op het traject 'opfrissen lokale democratie' en benutten deelprojecten van de Omgevingswet als een casus om met dit onderwerp te experimenteren. Doorlopend zijn we bezig met het actief opbouwen en onderhouden van een netwerk met onze relevante ketenpartners en buurgemeenten door middel van deelname aan regionale overleggen en samenwerkingsverbanden aan te gaan.

We betrekken inwoners en ondernemers in onze besluitvorming

Product

2019/2020: Een interne en externe communicatie- en participatiestrategie voor de implementatie van de Omgevingswet, die is afgestemd en geïntegreerd met andere, lopende processen rondom visie- en planontwikkeling in de gemeente;

Q2 2020: Een publiciteitscampagne voor burgers en initiatiefnemers om hun tijdig mee te nemen in de Omgevingswet. Met name focus op digitaal loket en participatie.

Stakeholders

- ODMH
- Samenleving Zuidplas
- Regiogemeenten
- Belangenorganisaties

Onderlinge samenhang met andere thema's en organisatie onderdelen/projecten

- Opfrissen lokale democratie
- Houding en gedrag

6. Digitalisering en dienstverlening

Onze informatiesystemen voldoen bij inwerkingtreding van de Omgevingswet aan de vereisten voor aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Doel

Onze informatiesystemen voldoen bij inwerkingtreding van de Omgevingswet aan de vereisten voor aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Onze werkprocessen zijn ingericht om onder de nieuwe wet omgevingsvergunningen te kunnen verlenen. Onze huidige dienstverleningsniveau blijft in stand richting initiatiefnemers.

Toelichting

> DSO

Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu werkt aan een Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Op 1 juli 2015 is een akkoord getekend waarin het Rijk, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Unie van Waterschappen (UvW) afspraken hebben gemaakt over de implementatie van de Omgevingswet. Deze partijen delen de ambitie om in 2021 alle relevante beschikbare informatie, zowel over de van toepassing zijnde wet- en regelgeving als de gegevens (Omgevingsplannen, vergunningen en andere besluiten) over de fysieke omgevingskwaliteit ter plaatse, met één klik op de kaart beschikbaar te hebben

en begrijpelijk te tonen. De hiervoor benodigde digitale voorzieningen worden vormgegeven in een samenhangend digitaal stelsel, het DSO.

Bij de invoering van de Omgevingswet in 2021 moeten de eerste onderdelen van het digitale stelsel zijn gerealiseerd. Deze eerste fase omvat in ieder geval het wettelijke minimum voor de uitvoering van de Omgevingswet, zoals Omgevingsplannen en vergunningverlening en de instandhouding van het huidige dienstverleningsniveau. Daarna wordt het digitale stelsel in fases verder uitgebreid met als voorlopige einddatum 2024. Tussen nu en 2024 wordt door de bestuurlijke partners IPO, VNG, UvW en Rijk besloten hoe het DSO gefaseerd wordt doorontwikkeld en hoe realisatie kan plaatsvinden. Het streefbeeld staat dus nog niet vast. Zowel bestuurlijke, organisatorische, technische en financiële haalbaarheid zijn bij de te nemen stappen in de ontwikkeling van het DSO doorslaggevend voor het geven van bestuurlijk groen licht.

In acht weken geven we onze vergunningen af

> Dienstverlening

De Omgevingswet brengt met zich mee dat inwoners vooraf helderheid krijgen over welke randvoorwaarden er gelden voor initiatieven in de fysieke omgeving. Bovendien zal het minder vaak dan nu nodig zijn om een vergunning aan te vragen. In de gemeentelijke taakuitoefening treedt dan ook een verschuiving op van vergunningverlening naar dienstverlening enerzijds en naar toezicht en handhaving anderzijds. Dienstverlening is meer dan alleen het digitaal aanbieden van allerlei informatie over de wet- en regelgeving over de fysieke leefomgeving. Het gaat ook om het faciliteren van de “klantreis”, of men nu initiatiefnemer is, dan wel inwoner die bezwaren heeft tegen een bepaald initiatief of een ontwikkeling in en aan de dorpen.

Planning en inspanningen

Het Omgevingsloket ligt bij onze uitvoeringsdienst, ODMH in Gouda. Zij nemen de lead in het zaakgericht werken, de digitale ontsluiting en onze dienstverlening richting initiatiefnemers. Dit wordt gedaan in samenspraak met de gemeente als opdrachtgever. We volgen de ontwikkelingen rondom het DSO op de voet en sluiten daarop aan. We leggen slimme verbindingen met andere ontwikkelingen op digitaal gebied binnen de gemeente en de regio.

Om aansluiting op de centrale voorzieningen van het DSO mogelijk te maken en informatie uit te wisselen met (keten) partners, initiatiefnemers en belanghebbenden, richten wij onze processen en informatiehuishouding altijd digitaal in. Op regionaal niveau neemt de gemeente Zuidplas deel aan structureel overleg ten aanzien van informatievoorziening en de ontwikkelingen op het gebied van het Digitaal Stelsel, waarbij de nadruk ligt op het uitwisselen van kennis en informatie. Door onze deelname houdt de gemeente Zuidplas vinger aan de pols op het gebied van de ontwikkelingen binnen het Digitaal Stelsel Omgevingswet en zijn we als zodanig in staat om tijdig in te springen op eventuele ontwikkelingen c.q. veranderingen.

In 2019 zullen nadere afspraken gemaakt worden over onze dienstverlening, aangezien dit het jaar is waar ODMH gaat inzetten op ‘snelservice-formules’. Het idee is dat de aanvrager binnen 15 minuten een antwoord krijgt. Het Klantcontactcentrum van onze gemeente is op de hoogte van de ontwikkelingen en kan daardoor eventuele vragen opvangen. Medio 2019 zal de gemeente gaan experimenteren met een Bèta-versie van het DSO en zullen de standaarden voor de nieuwe software-applicaties bekend gemaakt worden.

Dienstverlening gaat ook om faciliteren van de ‘klantreis’

Product

- Afspraken met ODMH over onze dienstverlening
- 2019- 2020: digitaliseren van informatie/ 3D model Zuidplas
- Vanaf medio 2019: aansluitingvereisten/standaarden in beeld brengen
- Vanaf medio 2019: implementatie benodigde voorbereidingen (o.a. aanschaf software)
- Q2 2020: handboekje voor KCC

Stakeholders

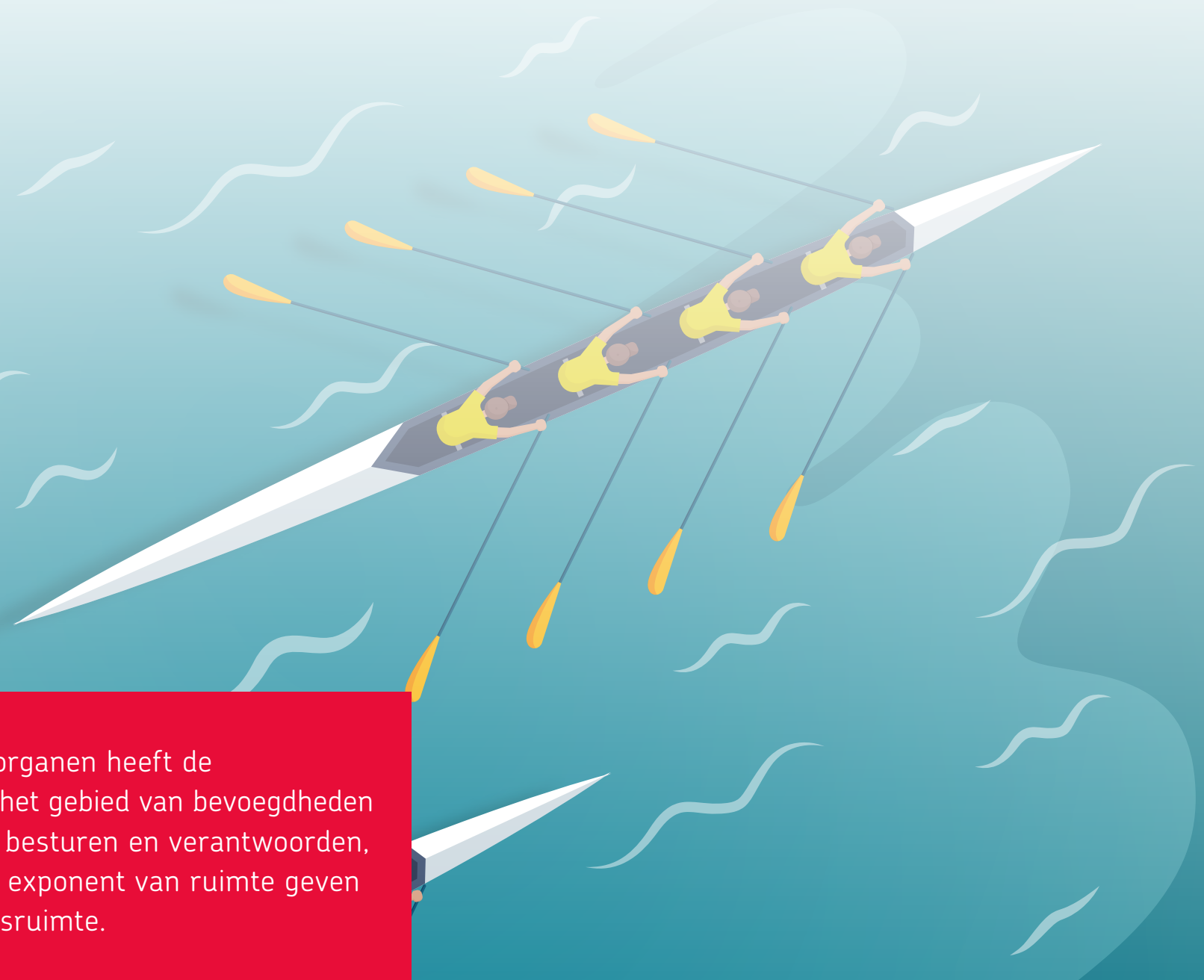
- ODMH
- Gebruikers intern/extern
- Samenleving
- College
- Raad (raadswerkgroep Omgevingswet)
- Ambtelijke organisatie
- Samenleving

Onderlinge samenhang met andere thema's / sporen

- Omgevingsvisie, Omgevingsplan en programma's

7. Bestuurlijke keten

An illustration of a rowing team in a long, narrow boat on a body of water. The boat is dark grey with a white prow and stern. Five rowers in yellow shirts are visible, each with a yellow oar. The water is a light blue-green color with stylized white waves. The background is a soft, light blue gradient.

Voor de gemeentelijke bestuursorganen heeft de Omgevingswet grote impact. Op het gebied van bevoegdheden en rolgeving, voor de wijze van besturen en verantwoorden, burgerparticipatie, “loslaten” als exponent van ruimte geven en nieuwe bestuurlijke afwegingsruimte.

Doel

Doel van dit spoor is het verzekeren van een soepele bestuurlijke samenwerking tussen raad en college. Dit wordt gerealiseerd door de keuzes die gemaakt moeten worden op het gebied van bestuurlijke afwegingsruimte, mate van participatie en veranderende rollen en bevoegdheden, in samenspraak te maken. De raad blijft actief bij het implementatietraject betrokken door middel van de Raadswerkgroep Omgevingswet.

Toelichting

Voor de gemeentelijke bestuursorganen heeft de Omgevingswet grote impact. Op het gebied van bevoegdheden en rolneming, voor de wijze van besturen en verantwoorden, burgerparticipatie, “loslaten” als exponent van ruimte geven en nieuwe bestuurlijke afwegingsruimte. De positie van raad en college ten opzichte van elkaar verandert eveneens. Het college krijgt meer speelruimte en bevoegdheden bij de uitvoering van beleid. Voor de raad komt een groter accent te liggen op het stellen van integrale kaders op hoofdlijnen.

De gemeenteraad stelt straks één Omgevingsvisie en één Omgevingsplan vast voor het gehele grondgebied van de gemeente. Beide kunnen continu aangepast worden door

veranderingen die spelen binnen de gemeente en daarbuiten. De rol van de raad is en blijft het stellen van de kaders. Ook bij aanpassingen van de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. Bovendien kan de gemeenteraad haar invloed houden door goede procesafspraken met het college hierover te maken, bijvoorbeeld rondom participatie: wanneer is er sprake van voldoende draagvlak? Daarnaast hoeft de gemeenteraad niet meer te pieken op één of enkele momenten waarop een visie wordt vastgesteld, zoals vroeger bij de Structuurvisie. Dankzij het cyclische karakter is de raad continu aan zet.

De raad is in de beleidscyclus continue aan zet

Planning en inspanningen

Dit spoor is een doorlopend traject. Vanuit de ambitie om een open dialoog aan te gaan met de raad, is de inzet van de Raadswerkgroep Omgevingswet van belang. Gedurende het implementatieproces zal deze raadswerkgroep betrokken worden bij het traject en input leveren aan de op te leveren producten (omgevingsvisie en omgevingsplan) die door de raad vastgesteld zullen worden. Maar ook de keuzes die gezamenlijk gemaakt zullen worden ten aanzien van de reikwijdte van de bestuurlijke afwegingsruimte en de mate van participatie zullen aan bod komen in de raadswerkgroep.

Om het juiste beeld en voldoende inzicht te hebben bij de lokale bestuurlijke afwegingsruimte en de mate waarop ruimte gegeven wordt voor participatie, wordt de raad geïnformeerd over de (on)mogelijkheden van de lokale afwegingsruimte. Toepassing in een casus en door middel van scenario's verheldert de theorie. Daarnaast wordt de raad geïnformeerd over de mogelijkheden om ruimte te bieden voor ontwikkelingen. Door middel van een omgevingswetspel zal de rolbepaling helder worden en concreet gemaakt worden in welke gevallen je meer of minder ruimte laat voor ontwikkelingen die de samenleving oppakt.

Participatie en de mate waarin we die ruimte geven is een belangrijk onderwerp. Want ruimte bieden voor ontwikkeling is in feite ruimte bieden voor participatie.

Product	Stakeholders
2019: Inzicht in reikwijdte en mogelijkheden bestuurlijke afwegingsruimte	<ul style="list-style-type: none"> • College • Raad (raadswerkgroep Omgevingswet) • Ambtelijke organisatie
2019: Inzicht in mate van participatie	
2020: Procesafspraken rondom beleidscyclus Omgevingswet	
2020: Heldere rolverdeling raad en college (delegatiebevoegdheid Omgevingsplan)	

Onderlinge samenhang met andere thema's / sporen

- Participatie en samenwerking
- Houding en gedrag
- Opfrissen lokale democratie

8. Programmaorganisatie

Het traject van de implementatie is een complex en veelomvattend proces. Vanuit het principe “leren door te doen” wordt in de aanpak zo praktisch mogelijk gewerkt, dus zonder dat aan alle stappen en activiteiten uitgebreide en gedetailleerde documenten vooraf gaan. ‘Lean’ (compact) en gezond verstand (vrij naar Friso de Zeeuw) zijn sleutelbegrippen bij de aanpak en de uitvoering. Het uitgangspunt is om de werkzaamheden zo dicht mogelijk bij het dagelijks werk te organiseren. Een groot deel van onze organisatie krijgt immers met deze transitie te maken. De kring van direct betrokkenen zal naarmate de tijd vordert steeds groter worden, onder andere door actieve deelname aan de deelprojecten. Daarom zal iedere afdeling van de gemeente in de komende jaren capaciteit moeten inplannen voor de veranderingen die met deze wet komen.

8.1 Organisatie

Bestuurlijk opdrachtgever (BOG):

Wethouder Implementatie Omgevingswet

Ambtelijk opdrachtgever (AOG):

Het MT

Ambtelijk opdrachtnemer (AON):

Programmamanager Omgevingswet

> Bestuurlijke opdrachtgever (BOG)

De wethouder Implementatie Omgevingswet is coördinerend wethouder en bestuurlijk verantwoordelijk voor het effect van het programma. Omdat diverse activiteiten en deelprojecten in het programma tot de portefeuilles van andere wethouders behoren, ligt de focus van deze bestuurlijke rol op de bewaking van het implementatieproces en de coördinatie van de sturing door wethouders en besluitvorming in het college – naast het aandeel binnen de eigen portefeuille. Het overleg met de bestuurlijke opdrachtgever vindt om de drie weken tezamen met de ambtelijke opdrachtgever en de programmamanager Omgevingswet plaats, zodat hij voortijdig op de hoogte is van de ontwikkelingen en voortgang van het programma en het bestuur hierover kan informeren. Daarnaast neemt de BOG – vanuit zijn bestuurlijke rol – deel aan de periodieke raads werkgroep Omgevingswet.

> Ambtelijk opdrachtgever (AOG)

Het MT is de ambtelijke opdrachtgever. De AOG is ambtelijk verantwoordelijk voor het effect van het programma. Hij stuurt direct de programmamanager (lees ambtelijke opdrachtnemer) aan (en niet het programmateam) op basis van gemaakte afspraken m.b.t. budget, planning en resultaat/doel. Daarnaast legt de ambtelijke opdrachtnemer verantwoording af aan de bestuurlijke opdrachtgever.

> Ambtelijk opdrachtnemer (AON)

De programmamanager Omgevingswet, is de ambtelijk opdrachtnemer. De AON is verantwoordelijk voor de afstemming en coördinatie van verschillende projecten binnen het programma en stuurt dan ook het programmateam aan. Ook is de AON intern als extern gesprekspartner voor bestuur en partijen als ODMH, GGD e.a. met het oog op onderlinge afstemming van de projecten. De AON legt verantwoording af aan de ambtelijke opdrachtgever door middel van voortgangsrapportages. Daarnaast is de AON centraal aanspreekpunt omtrent de Omgevingswet voor zowel intern als extern. De ambtelijke opdrachtnemer overlegt tweewekelijks met de ambtelijke opdrachtgever. Daarnaast informeert de AON over de voortgang van het programma de bestuurlijke opdrachtgever via de reguliere PH overleggen.

> Stuurgroep implementatie Omgevingswet

De stuurgroep wordt gevormd door de wethouder Implementatie Omgevingswet en de wethouder Ruimtelijke Ordening en ambtelijke opdrachtgever en de programmanager. De stuurgroep vergadert ongeveer 6 keer per jaar. Naarmate de activiteiten intensiever worden kan de frequentie worden aangepast. Ook kan naar gelang het onderwerp/ thematiek een andere (inhoudelijke) wethouder aanschuiven bij het stuurgroep overleg.

> Raadswerkgroep Omgevingswet

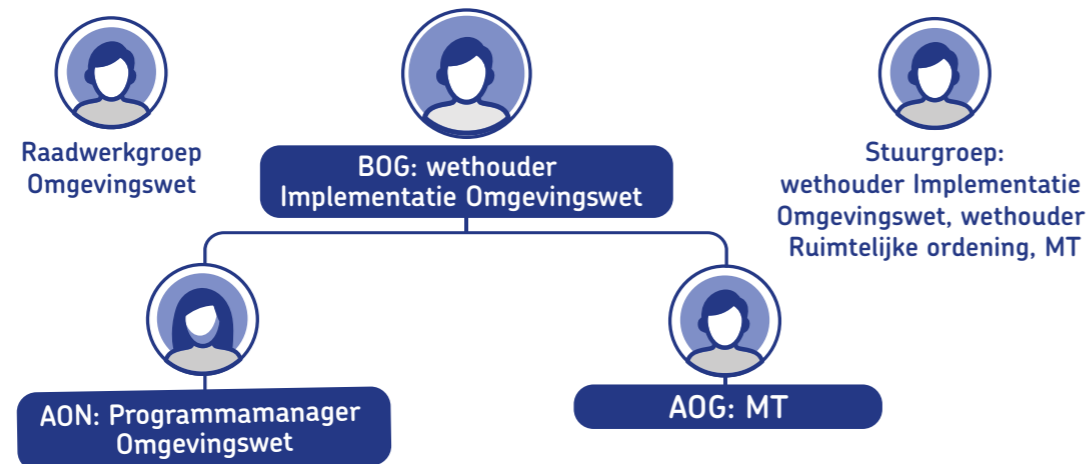
De gemeenteraad heeft deze werkgroep ingesteld. Het doel is om de raadsleden te informeren en aan de voorkant mee te nemen over de impact van de Omgevingswet en het proces en de voortgang van het programma. Daarnaast geeft de raadswerkgroep reactie op en suggesties voor de uitwerking van de onderdelen van het programmaplan. Ook vraagstukken zoals de mate van participatie, de rol van de raad en de reikwijdte van de bestuurlijke afwegingsruimte worden besproken in de raadswerkgroep. De raadswerkgroep komt afhankelijk van de programmaplaning periodiek bij elkaar, waarbij de bestuurlijke opdrachtgever en de programma-

manager aan deel nemen. Afhankelijk van het te behandelen onderdeel zullen overige medewerkers en/of projectleiders aanschuiven.

8.2 De programmasturing

De programmasturing is als volgt:

8.3 Inzet organisatie

Zoals reeds eerder aangegeven heeft de Omgevingswet impact op het merendeel van de organisatie. Bij verschillende clusters waar de impact het grootste zal zijn, is geschat hoeveel capaciteit nodig is om de invoering van de Omgevingswet tot een succes te maken.

Het uitgangspunt hierbij is dat de medewerkers van de gemeente zelf vrijgemaakt worden voor reguliere deelname

aan het programmateam en ingezet kunnen worden op projecten en activiteiten, ter bevordering van de continuïteit en kennisontwikkeling. De reguliere 'going concern'-taken die hierdoor blijven liggen, worden opgevangen door extern ingehuurd personeel.

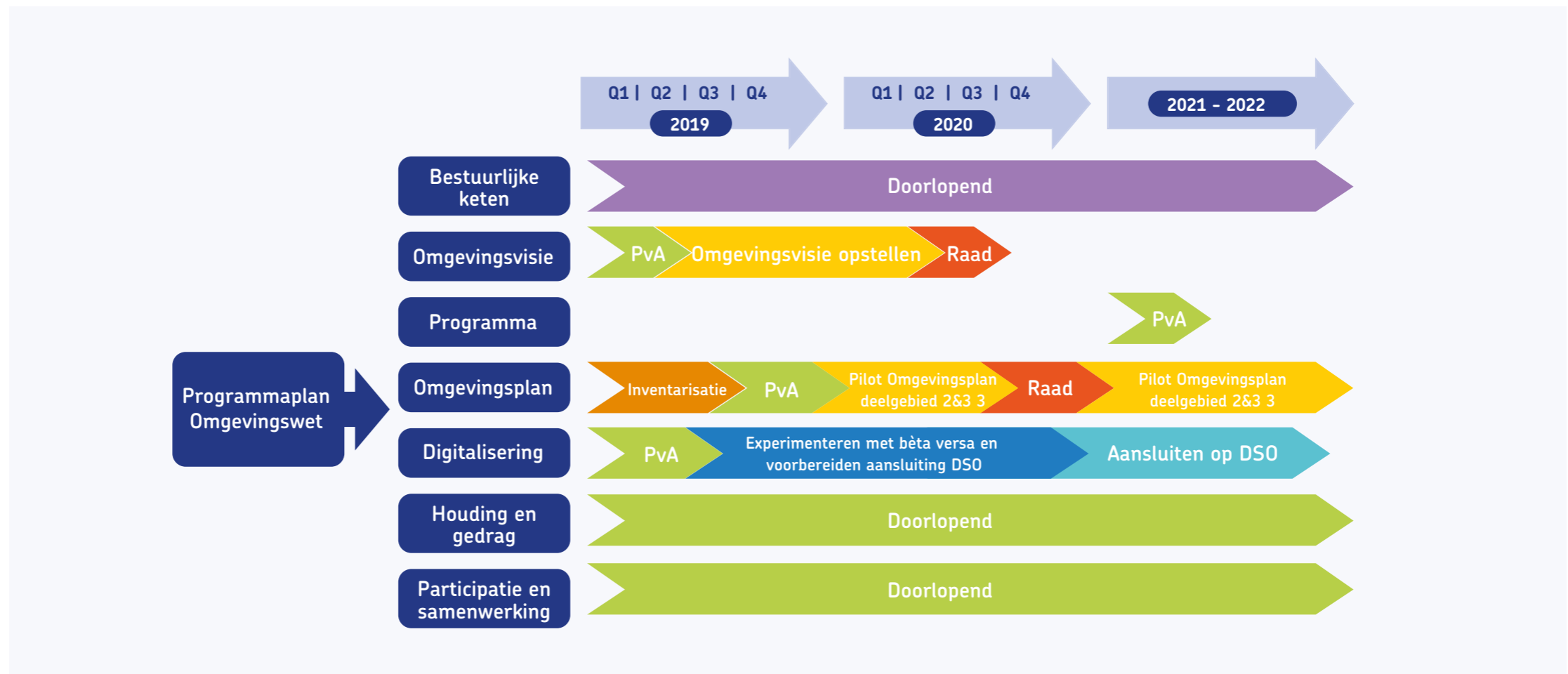
De werkdruk voor de komende jaren is fors. Door de onderdelen na elkaar uit te voeren voorkomen we een piekbelasting en kunnen we de werkdruk doseren. Het maakt daarnaast afwijkingen en aanpassingen mogelijk. De meeste capaciteit is nodig voor het maken van de omgevingsvisie vanaf het derde kwartaal van 2019. Parallel daarmee lopen de voorbereidingen voor het opmaken van een deel van het omgevingsplan en programma's. Ook ligt de komende twee jaar de nadruk op de digitalisering, en met name het optimaliseren van de dienstverlening voor burgers en ondernemers.

N.B.: Uiteraard zal per project – via een uitgeschreven projectopdracht- dat wordt opgepakt door de desbetreffende projectleider/medewerker worden bepaald welke ureninzet noodzakelijk is.

8.4 Planning

De planning van de implementatie is gekoppeld aan de planning van de invoering van de Omgevingswet. [Onderstaand schema](#) geeft hier globaal inzicht in. De invoering is enkele malen

uitgesteld en staat nu op 1 januari 2021. De einddata van de overgangstermijnen (2024 en 2029) zijn gelijk gebleven.

9. Financiële consequenties en risico's

De transitiekosten en structurele kosten en besparingen die samenhangen met de invoering van de Omgevingswet zijn momenteel niet eenvoudig in te schatten.

Eind april 2016 hebben Rijk, VNG, IPO en Unie van Waterschappen een 'hoofdlijnakkoord' gesloten over de kosten en besparingen die de invoering van de wet met zich meebrengt. De afspraken hebben betrekking op zowel de incidentele kosten als de structurele kosten, die de implementatie van de Omgevingswet met zich meebrengen. Op dit moment is nog niet exact duidelijk welk bedrag voor Zuidplas beschikbaar zal komen. Zodra wij daar zekerheid over hebben zullen wij u daarover informeren via de reguliere P en C-cyclus.

De kernpunten van het bereikte akkoord zijn:

- Het Rijk neemt de investeringskosten voor de bouw van het digitale stelsel voor zijn rekening, het onlangs ingestelde informatiepunt en de invoeringsondersteuning. Daarnaast stelt het Rijk €13 miljoen beschikbaar voor collectieve gemeente specifieke invoeringsondersteuning.
- De gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor de eigen invoeringskosten. Het gaat hier vooral om het digitaliseren van de eigen werkprocessen en het leggen van de koppeling met het landelijke digitale stelsel.

- Gemeenten gaan meebetalen aan de structurele uitvoeringskosten van het digitale stelsel en een centraal informatiepunt over de Omgevingswet voor overheden. De besparingen door de invoering van de Omgevingswet komen ten gunste van ieder van de betrokken partijen. Het rijk heeft in het akkoord toegezegd niet af te romen door uitnamen te doen uit het gemeentefonds.

9.1 Kosten uitvoering van dit programma

Omdat de implementatie een proces is met vele onzekerheden zijn de kosten in onderstaande tabel globaal aangegeven.

Uitvoeringskosten				
	Totaal	2019	2020	2021
Personele inzet programmateam	€ 1.398.000	€ 272.000	€ 734.000	€ 392.000
Materiële kosten:				
- Omgevingsvisie	€ 160.000	€ 29.000	€ 131.000	-
- Omgevingsplan	€ 480.000	-	€ 480.000	-
- Digitalisering & Dienstverlening*	€ 250.000	€ 50.000	€ 150.000	€ 50.000
- Houding en gedrag	€ 75.000	€ 15.000	€ 30.000	€ 30.000
- Communicatie	€ 56.000	€ 15.000	€ 25.000	€ 16.000
Subtotaal materiële kosten	€ 1.021.000	€ 109.000	€ 816.000	€ 96.000
Totale kosten	€ 2.419.000	€ 381.000	€ 1550.000	€ 488.000
Dekking vanuit reguliere begroting	€ 352.000	€ 101.500	€ 125.250	€ 125.250
Budgetoverheveling 2018 > 2019	€ 125.000	125.000	-	-
<i>Totale dekking geregeld</i>	<i>€ 477.000</i>	<i>€ 226.500</i>	<i>€ 125.250</i>	<i>€ 125.250</i>
Saldo kosten minus dekking	€ 1.942.000	€ 154.500	€ 1.424.750	€ 362.750

* bedrag in 2020 betreft investering in ICT/Software

9.2 Risico's

De risico's omtrent de invoering van de Omgevingswet zijn uiteenlopend van aard. Hieronder zijn de risico's in een zogenaamde risico heatmatrix uiteengezet.

Overzicht risico's gemeente Zuidplas:

Hoog	Midden	Laag
Garanderen voldoende inzet vanuit de gehele organisatie	Bewustwording burgers en ondernemers	Aanwezige kennis en kunde in de organisatie
Aansluiting op Digitaal Stelsel Omgevingswet	Hoogte incidentele en structurele kosten beheer DSO voor gemeenten	Samenwerking met onze ketenpartners
Onzekerheid rond ontwikkelingen op Rijksniveau	Commitment van alle betrokkenen – met name intern	Aanhaken van bestuur en politiek
Eventuele instructieregels van de Provincie / Omgevingsverordening Provincie en de consequenties voor gemeente zuidplas	Tijdig werken in de geest van de wet	Bewaken proces en voortgang implementatie Omgevingswet
	Mate van participatie	Noodzakelijke besluitvorming
	8 weken termijn vergunningen	Vasthouden aan 'oude manier van werken: in nee tenzij blijven hangen

De risico's rond de implementatie van de Omgevingswet zijn van verschillende aard. Risico's kunnen zich voordoen ten aanzien van het proces, aanwezige kennis en kunde in de organisatie, samenwerking met onze ketenpartners, aansluiting digitale stelsel, betrokkenheid van de omgeving, gewenste en noodzakelijke besluitvorming.

Er is veel onzekerheid over veel aspecten van de Omgevingswet, omdat veel zaken ook op rijksniveau nog niet voldoende concreet zijn uitgewerkt. Bewaken van het proces en de voortgang zijn essentieel om tijdig klaar te kunnen zijn bij inwerkingtreding van de wet. Garanderen van voldoende inzet vanuit de gehele organisatie, maar ook het betrekken van bestuur en politiek, maken hier nadrukkelijk onderdeel van uit.

Uiteindelijk moet tijdig de noodzakelijke besluitvorming plaatsvinden, op basis van goed uitgewerkte en besluitwaardige producten.

Bewaken van het proces en de voortgang zijn essentieel

10. Samenwerking in de regio

De Omgevingswet gaat uit van het subsidiariteitsbeginsel, waaruit voortvloeit dat de gemeente de primaire bestuurslaag is als het gaat om de uitvoering van de Omgevingswet. Maar naast de gemeente zijn veel stakeholders betrokken bij het dagelijks leven in Zuidplas.

Onze belangrijkste partners in het implementatieproces zijn (niet-limitatief):

> Inwoners

Met het team Communicatie zal per onderdeel van het implementatie-proces de strategie worden bepaald op welke manier inwoners betrokken zullen worden. Vroegtijdige communicatie en participatie zijn van wezenlijk belang om een breed gedragen, nieuwe praktijk van functietoedeling in de fysieke ruimte te bereiken. Dat wil in de filosofie van de wet zeggen: de gebruiker/initiatiefnemer centraal, maar ook waarborgen voor kwaliteit.

> Ondernemers en maatschappelijke organisaties

Wat hiervoor bij de inwoners is beschreven, geldt uiteraard ook voor de vertegenwoordigers van bedrijven en maatschappelijke organisaties.

> Regionaal (Omgevingsdienst Midden Holland/GGD Midden Holland/Hoogheemraadschap SK/ Veiligheidsregio, buurgemeenten)

Op regionaal niveau is door de Omgevingsdienst een regionaal overleg Omgevingswet georganiseerd waarbij programma-managers Omgevingswet op kwartaalbasis samenkomen. Bij

het regionaal overleg schuiven niet alleen buurgemeenten aan, maar ook ketenpartners zoals GGD Midden Holland (thema gezondheid), Hoogheemraadschap en de Veiligheidsregio (thema externe veiligheid). Het overleg heeft ten doel om onderlinge kennis en informatie te delen en mogelijkheden tot samenwerking in het kader van de invoering van de Omgevingswet te benutten. De provincie Zuid-Holland is hier tevens bij aangehaakt en beschouwt het overleg als goede ingang naar de subregio's en gemeenten om informatie uit te wisselen over de Omgevingswet.

> Regio Midden Holland

Via de tafel Ruimte en Wonen binnen de regio Midden Holland wordt het thema Omgevingswet besproken. Op bestuurlijk niveau is afgesproken geen regionale Omgevingsvisie op te stellen, maar is een inventarisatie gemaakt van inhoudelijke thema's binnen de regio die eventueel meegenomen kunnen worden in de lokale omgevingsvisies. Deze inventarisatie moet nog bestuurlijk vastgesteld worden.

> Provincie

Door het opstellen van een Omgevingsverordening die de gemeenten bindt, is de provincie voor ons een belangrijke

partner. Periodiek is een Provinciaal Overleg Omgevingswet, waarbij de afgevaardigde van regio Midden Holland de regionale en indirect de lokale belangen van Zuidplas vertegenwoordigd richting de Provincie.

> Hoogheemraadschap SK

Met het waterschap zijn in de aanvangsfase nog geen directe contacten gelegd. Wel worden zij bij het proces betrokken via regionaal overleg Omgevingswet. Uiteraard betrekken we het waterschap in de processen rond de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan.

> VNG

Op diverse wijzen vindt indirect samenwerking plaats met de VNG rondom de invoering van de wet. Via de VNG (alsmede via de regio Midden Holland) hebben wij onder meer een reactie gegeven op de Amvb's in het kader van de zogenaamde internetconsultatie.

11. Communicatie

Deze paragraaf beschrijft de wijze waarop willen communiceren over het implementatietraject zoals in dit programmaplan wordt voorgesteld en heeft betrekking op de periode vanaf de vaststelling Programma invoering Omgevingswet (april 2019) tot en met de invoering van de wet in 2021.

Wij maken een onderscheid in interne en externe communicatie. Op de externe communicatie/participatie wordt ingegaan op het thema participatie en samenwerking. Hiervoor wordt binnen het programma een overall strategie uitgewerkt en ook per project een afzonderlijke communicatie-/participatiestrategie. Deze communicatieparagraaf richt zich op de interne communicatie over het implementatietraject

> Uitgangssituatie

- Organisatie: een aantal medewerkers is al betrokken bij diverse activiteiten rondom de Omgevingswet. Dit varieert van algemene informatievoorziening tot specifieke bijdragen aan het programmaplan. Organisatie breed is dat nog niet het geval. De impact van de Omgevingswet op de organisatie is niet voor iedereen hetzelfde.
- College en raad zijn het afgelopen jaar op meerdere momenten betrokken bij de Omgevingswet en de gevolgen voor de organisatie. Er is een Koersdocument opgesteld en aan de raad aangeboden begin 2018. Daarnaast is de raad meerdere malen geïnformeerd over de Omgevingswet en de gevolgen hiervan voor ruimtelijke plannen en procedures en heeft een eerste Raadswerkgroep Omgevingswet plaatsgevonden. Er is daarmee een start gemaakt met de bewustwording van de doelen van de Omgevingswet.

> Uitgangspunten

Voor onze interne communicatiestrategie hanteren we de volgende uitgangspunten:

1. De communicatiestrategie sluit aan op de acties die in het programmaplan per thema zijn benoemd.
2. Informatiebehoefte verschilt per doelgroep. Per doelgroep wordt maatwerk geleverd.
3. Communicatie is erop gericht dat alle relevante interne doelgroepen ook mee doen. Dit bereiken we onder meer door doelgroepen met elkaar in contact te brengen.
4. Oefenen met de instrumenten van de Omgevingswet is een essentieel onderdeel van het programmaplan. Communicatie speelt ook hierbij een belangrijke rol: informeren over en betrekken bij het experiment, maar ook de juiste verwachtingen in beeld brengen is van belang.
5. Communicatie wordt steeds in de context geplaatst van verandering van cultuur, houding en gedrag als belangrijkste opgave van de Omgevingswet (80 procent van de Omgevingswet gaat over cultuurverandering).

> **Middelen**

- a. De verschillende acties die onder de thema's van het programmaplan zijn benoemd, kennen ieder een eigen communicatiebehoefte met daaraan gekoppeld een prijskaartje. Dit is ook weergegeven in de begroting van het implementatieplan.
- b. Interne communicatie vindt plaats door middel van reeds ingestelde overlegstructuren. De ambassadeurs van het programmaplan zijn daarin de belangrijkste communicatiekanalen. Zij worden ondersteund door een communicatieadviseur, die ook lid is van het programmateam.
- c. We gebruiken het intranet als primaire nieuwsverspreider.
- d. Ook zal een open groep 'Omgevingswet' aangemaakt worden op intranet zodat iedereen op de hoogte is van de gaande ontwikkelingen.
- e. We overwegen om een digitale nieuwsbrief te maken met een eigen huisstijl 'Omgevingswet Zuidplas'. De nieuwsbrief wordt via de mail verspreid en op Intranet geplaatst.

© januari 2019 Gemeente Zuidplas.

De informatie in dit document is aan verandering onderhevig. De meest actuele versie vindt u steeds op www.zuidplas.nl

© januari 2019 Gemeente Zuidplas.

De informatie in dit document is aan verandering onderhevig. De meest actuele versie vindt u steeds op www.zuidplas.nl